9

COLLECTANEA MEDICA INAUGURALIA, SIVE SYSTEMATIS VASORUM ABSORBENTIUM SUCCINCTA DESCRIPTIO.

QUAE,

ADNUENTE SUMMO NUMINE,

EX

AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

IOH. HERM. SCHACHT,

S. THEOL. DOCT. ET PROF. PRIMARII, THEOL. AUTEM TYPICAE AC PROPHETICAE ET ANTIQUITATUM SACR. ORDINARII, ACADEMIAE ITEM A CONCIONIBUS SACRIS,

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU, NOBILISSIMAEQUE FACULTATIS MEDICAE DECRETO,

PRO GRADU DOCTORATUS

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,

PUBLICO AC SOLENNI EXAMINI SUBMITTIT

LAMBERTUS LUCAS VAN MEURS,

ARNHEMIA GELRUS.

SOCIET. REG. MED. UT ET SOCIET. HIST. NATUR. STUDIOS. AC SOCIET. CHEM. EDINENSIUM SODALIS.

A. D. VIII. JUNII *MDCCLXXXVI.* H. L. Q. S.

HARDERVICI,

APUD JOANNEM MOOJEN,

ACAD. GELR. ZUTPH. TYPOGR. ORD.

ROYAL COLLEGE OF SURGEONS OF ENGLAND.

Expertiss: Viro Cruik
S. & O
Auctor

Veneror inventa ſapientiae, inventoresque; adire tamquam multorum hereditatem juvat. — Mihi iſta acquiſita, mihi laborata ſunt. — Sed agamus bonum patrem familiae; faciamus ampliora quae accepimus, major iſta haereditas a me ad poſteros tranſeat. — Multum adhuc reſtat operis, multumque reſtabit, nec ulli nato poſt mille ſaecula praecludetur occaſio aliquid adhuc adjiciendi. —

SENECA Epiſt. 64.

PATRI. OPTIMO

FRANCISCO. VAN. MEURS

PIUS. FILIUS

L. L. VAN. MEURS

L. B.

Legi academicae, conſcribendi operis alicujus tentaminis inauguralis loco habendi, pariturus, dum peregrinarem, haeſerat animus pleniorem de ſyſtemate vaſorum abſorbentium toto tractatum edendi, quod contineret hiſtoriam, anatomiam, phyſiologiam, atque pathologiam hujus ſyſtematis vaſorum, minus ſane jam cogniti. —— Perſequendo & exſequendo ſcopo multum a me impenſum fuit temporis, nec fruſtraneo tentamine, quod ipſe mihi gratulor, operam perdidi. — Enim vero plurimam, eamque difficillimam, operis partem jam perfeceram, propriisque inſtitutis diſſectionibus atque injectionibus eo perveneram usque, ut tabulas illorum vaſorum in C. H. exarare potuerim. —

Verum inopinato morbi, menſe Januario & Februario, aggreſſu, quod inceptum fuerat ab omni parte perficere nolens volens prohibitus ſum. — Jam autem, quum terminati limites ſint paleſtrae academicae, quos ex-

excedere multa vetant, propoſito ſcopo neceſſario valedicendum fuit, atque, urgente tandem temporis penuria, ipſo quoque amiciſſimo promotore, fideliſſimo ſemper & ad rogum usque colendo praeceptore, clar. FORSTEN *ſuaſore, ſchema operis incepti, collectaneorum forma, pro tentamine inaugurali offerre ratum duxi. —*

Ne quis vero putet, plane a me derelictum eſſe edendi operis, magna pro parte jam elaborati, propoſitum! — talia non fert animus; ut perfectum magis atque attentiori examine dignius illud lectoribus meis tradatur, eſt, quod vellem. —

Haec interim accipiant collectanea, tentaminis academici loco. — Inſerviant haec, ut normam monſtrent, ad quam opus, poſtea edendum, dirigendum eſſe cenſui; faveant hisce benevoli, ne ab opere, jam incepto deterreant me penitus; — faveant, ut ſtimulus addatur pectori publicae utilitati unice devoto, quamque omni opera, quantum in ſe fuerit, promovere nunquam deſinet.

Valete!

COL.

COLLECTANEA MEDICA INAUGURALIA.

SYSTEMATIS VASORUM ABSORBENTIUM SUCCINCTA DESCRIPTIO.

I°. *HISTORIA.*

Quo perfectior ſit artis alicujus theoria, eo certior praxis; nec unquam hujus errores penitus eliminari poſſe videntur, niſi purgata prius theoria.

An Mechanices artificia, inſtrumenta, perfecta fuere unquam, antequam materiae, ad conſtruendas machinas neceſſariae, proprietates clariori in luce apparuere?

Nec fallit haec regula in Mechaniſmo Corporis Humani: — Subtilior ſingularum corporis noſtri partium inveſtigatio, cognitio, diſtinctam magis reddit oeconomiam ex omnium partium harmonia profluentem; quo magis autem diſtincta ſit vera H. C. oeconomia, eo certior dijudicatio de parte laeſa; quo facilior appareat in pathologicis functionis cujusdam laeſio, eo firmiori inſiſtens baſi, eo dijudicatius, ſua Practicus adaptat media.

Artis Hippocraticae fata ſi luſtremus hanc veritatem in aprico poſitam conſpicere licet: — enim vero neglecta curatior fabricae corporis inveſtigatio labantem ſemper comitem habuit praxin; — illudque verae C. H. ſtructurae ſtudium ſaepiſſime a medicis, pro ludibrio & contemptu ferme dixerim, fuiſſe habitam, proh dolor! nimium lugendi cauſſa datur.

Veteribus ſic quaedam fuere cognita, quae poſteri neglexerunt iterum deſidioſi; — hinc denuo prius cognitorum oblitio, turpisque regeneratae quaſi ignorantiae genuina fons aperta.

Sic quoque videntur HEROPHILUS, HIPPOCRATES, ERASISTRATUS atque GALENUS quaedam de vaſis lymphaticis vel certo noviſſe, vel ſubolfeciſſe ſaltem, quae demum omnino neglecta ſunt, atque oblita, usque dum ASELLIUS A°. 1622. abſorbentia vaſa in inteſtinali tubo caſu denuo detexit fortuito.

Quos ille habuit numeroſos valde adverſarios, obtrectatores, luce meridiana clarius probant, quantum a vero inveſtigandi, naturam perquirendi, artemque, ita obſervatis perficiendi ſtudio alieni fuerint priſci. —

Purgata autem magis arte a praedeceſſorum ſegnitie, viguit magis Anatomia poſt VESALIUM, viguitque totus Medicinae ambitus: —

Redierunt tandem naturam ſcrutantes poſteri in verum tra-

tramitem, a parentibus derelictum; quae priſci tradiderant examini ſubjecerunt, atque laborioſis comprobarunt tentaminibus, quae vel tenebris obvoluta, vel penitus quaſi oblita per aevum manſerant. —

PECQUETUS, EUSTACHIUS, RUDBECKIUS, atque TH. BARTHOLINUS abſorbentium vaſorum cognitionem novis obſervatis atque inveſtigationibus naturae laborioſis coeperunt reſtaurare; — plura addidit felix atque indefeſſus Anatomes cultor RUYSCHIUS; valvulas ille in lymphaticis vasculis detexit, deſcripſitque accurate. —

Lymphologiam tradidit aeſtumatione digniſſimus NUCKIUS: — Sed mirum utique, poſt tot diligentiſſime factas lucubrationes ne quidquam ulterius incrementi per plures annos habuiſſe lymphaticorum vaſorum ſtudium; — ſiluit ferme Anatomicorum hac in palaeſtra gnavitas, quin immo poſt NUCKIUM ab opere quaſi deſiſtendum cenſuerunt, acſi ille durum hoc, *non plus ultra* jam addidiſſet; quod ipſe ſentit quoque MECKELIUS pater, dum ſcribat "nova poſt „ NUCKIUM, alioſque praeclaros viros, in his detegere, a- „ deo ſane impoſſibile pluribus videri poſſet, ut his potius „ ſuperſedere ſatius quivis ducere non erubuerit." — (a)

Verum quae poſtea ab eodem hocce Viro Illuſtri, a GULIELMO atque JOANNE HUNTERO fratribus, a MONROO filio,

(a) *In Diſſ. Epiſt.* de vaſis Lymphaticis glandulisque conglobatis, ad HALLERUM.

HEWSONO, CRUICKSHANK, SHELDONO, aliisque tradita ſunt, ne minime quidem perfectioni praedicatae adaequatum fuiſſe ſyſtema hoc abſorbentium vaſorum monſtrant; quo magis deſudarunt recentiores, diligentioresque illi Anatomici in inveſtigandis abſorbentibus vaſis per totum C. H., tanto magis deficientem invenerunt eorum catalogum a praedeceſſoribus traditum, & multum quoque abeſt, ut jam omnia perfecta habenda ſint, multum adhuc deficit, non niſi ſtrenua operis navatione eruendum tandem.

Interim fateri cogimur, maximam laudem, ni fere palmam ab Anglis hac in palaeſtra jam eſſe reportatam, & jure merito. —

Enim vero, lymphaticorum hiſtoria nullibi perfecta magis quam inter Anglos, ſtrenuos utique atque diligentes artis anatomicae cultores. — Glorientur illi ſaeculum & quod excurrit abhinc factum HARVAEI de circulatione ſanguinis vera inventum; glorientur magis jam perfectam, atque ad culmen fere deductam, lymphaticorum hiſtoriam ſua in inſula: — gaudeant tanto magis, dum anatomicorum nullus ac medicorum per rari nova haec de vaſis lymphaticis facta obſervata ambabus ulnis grati admodum accipere recuſent. Aliud autem fuit HARVAEI inventi fatum, quod plurimis iisque pergravibus non tantum objectionibus vexatum, aſt quoque a ſegnioribus fronte effraenata plane rejectum fuit.

Non autem lymphaticorum inveſtigationi adhuc ſuperſeden-

dendum judicaverim, deſunt adhuc totius ſyſtematis ad naturae normam ductae delineationes, plurimorum Organorum abſorbentia hucdum in cognita ſunt, a quibusdam ſaltem ita habentur, licet revera non ſint; id igitur, quod deëſt, perficiatur adhuc gnaviter; cui ſcopo & meum, quantum licuerit, in opere poſt hac edendo, adjectis tabulis, auxilium praeſtare, eſt quod animo volvi: — Num quid perfecerim, neque fruſtra operam perdiderim, judicet aequus lector. —

II°. *ANATOME.*

Docet autem Anatome, facili ſatis injectione quam plurima in extremitatibus inferioribus dari vaſa lymphatica ſive abſorbentia; licet HALLERUS (*b*) dicat: — " Se in artubus nunquam quidem vidiſſe vaſa lymphatica." — HEWSONUS, felix quondam inter Londinenſes Anatomicus, atque GULIELMI HUNTERI admodum familiaris, in libro, quod dicitur *Experimental inquiries containing a deſcription of the Lymphatic Syſtem* (*c*), primus, & hucdum unicus fuit, qui tabula adjecta duplicem, ſuperficialem ſcilicet atque profundum ordinem abſorbentium vaſorum in extremitatibus inferioribus demonſtravit, depinxitque admodum accurate.

A 3 §. *EX*

(*b*) *Elem. Phyſiol. tom.* I. *Sect.* 3. *pag.* 170.

(*c*) Latino ſermone hunc librum edidit amicus inter Leidenſes Med. Doct. J. Th. van de Wynperſſe titulo *deſcriptio Syſtematis Lymphatici*; praefationem addidit HAHNIUS; tanti viri ingenio atque acumine digniſſimam; qua ſcilicet pleraque dubia Phyſiologica & Pathologica de Lymphatico Syſtemate examinantur, dijudicantur.

§. *EXTREMITAS INFERIOR.*

Variationes autem quaſdam ab illa HEWSONI tabula obſervare mihi licuit: — Sic primo plexum vidi inſignem vaſorum lymphaticorum ſupra dorſum pedis dextri; — dein glandulam in cellulofa parte intra tendinem Achillis & tibiae faciem poſteriorem inveni, unde progrediebatur inſignis lymphaticorum plexus gaſtrocnaemios obtegens muſculos totamque poſteriorem cruris ſuperficiem; — itidem in cavitate, ſubpoplitea dicta, tres ſemel reperi glandulas lymphaticas. — Omnia jam extremitatis inferioris abſorbentia tendunt ad glandulas in inguine ſitas: — ea autem lymphatica, quae profundius ſita ſunt, ſaepius cum ſuperficialibus dictis anaſtomoſes faciunt; — quaeque in natibus dantur abſorbentia femur ambiunt, & glandulis immiſcentur ad Poupartii ligamentum, ſic dictum, ſitis, vel anaſtomoſi junguntur interdum cum plexu lumbari intra abdomen.

§. *GENITALIA MASCULINA.*

Quae a Genitalibus Maſculinis oriuntur abſorbentia anaſtomoſin cum abſorbentibus femoralibus faciunt per glandulas ſuperiores in inguine; tres vero ut plurimum rami majores lymphatici in dorſo penis conſpiciuntur.

§. *SCROTUM.*

Ab omni ſcroti ambitu numeroſa valde exoriuntur vaſa

lym-

lymphatica, quae omnia verſus inguen tendunt; — confunduntur alia cum abſorbentibus teſticuli vaſis, pleraque autem cum femoris lymphaticis juncti juxta arteriam Iliacam abdomen intrant.

§. *TESTICULI.*

Teſticulorum lymphatica, quae numero inſignia ſunt, ab exteriori parte tunicae teſtis albugineae facili negotio mercurio replentur, eaque maxima pro parte cum vaſis ſpermaticis abdomen intrant; nonnulli autem rami lymphatici hujus organi quandoque cum penis & ſcroti lymphaticis uniuntur; nonnunquam vero ad plexum lumbarem dimittit abſorbentes ramulos teſtis, dum eorumdem alii ſurculi meſenterii glandulas afficiant, atque ad renes decurrant; magna tandem quoque illorum vaſorum pars directe petit ductum thoracicum.

§. *PELVIS.*

De plexu inguinali pleraque ſecedunt vaſa abſorbentia, quae pelvim perreptant, per telam celluloſam ibidem diſtribuuntur, atque numeroſiſſimas intrant glandulas in pelvi ſitas, ſicque anaſtomoſi junguntur cum ſociis abſorbentibus oppoſiti lateris.

Caetera jam femoris lymphatica plexum formant lumbarem, ramulos inde dimittunt ad muſculos abdominis, atque terminantur tandem in trunco communi ſive ductu thoracico. ——

§. *VE-*

§. VESICA.

Ab interiori veſicae parte, a glandulis ſcilicet pone urethrae bulbum ſitis lymphaticorum truncos mercurio repletos vidi; ab externa veſicae parte abſorbentia nondum quidem vidi injecta; interim & ibi dari haec vaſa, diligenti ſcrutatione reperiunda, nullus dubito.

§. RENES.

Renum lymphatica duplicis ordinis ſunt; — intrant nonnulla pelvim renis, quae profunda tum dicenda ſunt; dum quatuor, quinque, vel ſex rami majores ſupra renis ſuperficiem diſtribuantur, quos ramos majores mercurio replevi ſaepius per abſorbentia in teſtis tunica albiginea immiſſo. —

§. HEPAR.

Hepatis lymphatica totam hujus visceris ſuperficiem, dum injecta ſunt mercurio, retis adinſtar pulcherrime texti obtegere videntur, interjectis hinc & illinc truncis veluti majoribus, unde ramuli in diverſa reptant; profunda quoque in hoc viscere adſunt abſorbentia, quae vaſa plerumque concomitantur arterioſa, atque cum ſuperficialibus junguntur anaſtomoſi.

§. CYSTIS FELLEA.

Cum arteria autem cyſtica duo vel tres plerumque majores abſorbentium rami ſuperficiem cyſtidis adſcendunt, atque

que in ſurculos dividuntur ſtatim numeroſos admodum. — Omnia vero haec hepatis lymphatica vel ad ligamentum tendunt, coronarium, vel ad dextrum hepatis ligamentum, unde juxta venam cavam atque diaphragma descendentia haec vaſa, uniuntur deinde in truncum unum, qui ſpinam verſus flectitur, atque cum capite majore diaphragmatis illius lateris deorſum progreditur, ſaepius glandulam adit ad finem fere capitis diaphragmatis ſitam, tumque in ductum terminatur thoracicum unico ut plurimum canali.

§. *LIEN.*

Lienis abſorbentia vaſa ſimiliter admodum numeroſa conſpiciuntur, non autem reticulata adeo ac illa in hepate; majores quidem dantur utplurimum quinque trunci unde reliqua vaſa, tamquam rami, proſiliunt: — Ea, quae concavam lienis ſuperficiem occupant vaſa, atque convexae partis pleraque, unum formant eumque inſignem truncum, qui juxta caput diaphragmatis majus a latere ſiniſtro deſcendit, atque paululum inferius, quam truncus hepaticus; in ductum terminatur thoracicum: — antequam vero terminatur glandulam trajicit ea fere in parte abdominis ſitam, ubi vaſa renum emulgentia exoriuntur. — Renum lymphatica quandoque tendunt ad huncce ramum lienalem; ſaepius cum eo miscentur in glandula jam memorata; pluries autem unicum

tantum ad iſtam glandulam lymphaticam dimittunt abſorbentis ramum. —

§. CAVUM ABDOMINALE.

Abdominis reliqua vaſa abſorbentia vel ad plexum tendunt lumbarem, vel in majoribus terminantur abſorbentium ramis, quae ſupra pſoam musculum ad externam arteriae Iliacae partem decurrunt, atque ut plurimum una cum inteſtinorum craſſorum abſorbentibus prope arteriam meſentericam inferiorem in ciſternam terminantur lumbarem.

§. CANALIS INTESTINALIS.

Quae ab Inteſtinali tubo exoriuntur lymphatica ſive abſorbentia vaſa ab auctoribus vulgo dicuntur vaſa Lactea: — Supra inteſtinorum tunicam decurrunt haec transverſim aliquantulum, flectuntur deinde ad meſenterium, in plures dividuntur ramos, glandulasque petunt ac trajiciunt meſentericas; — dum tenuium inteſtinorum vaſa abſorbentia in ciſternam deſinunt lumbarem, eo ut plurimum in loco ubi ſuperior prodit arteria meſenterica; — verum pauciora craſſorum inteſtinorum abſorbentia cum numeroſis in pelvis poſteriori parte, jacentibus glandulis lymphaticis uniuntur, cum veſicae abſorbentibus junguntur, atque una cum illis communi quaſi trunco canali inſeruntur majori, ductui thoracico. —

§. VEN-

§. *VENTRICULUS.*

Abſorbentium ventriculi duplex ordo datur prouti ad ſuperiorem aut inferiorem, vel, ut loqui amant auctores, ad majorem minoremve curvaturam hujus visceris decurrentes obſervantur trunci duo lymphatici principales: — Cardiam magnus lymphaticorum plexus ambit, plerasque trajicit ille plexus glandulas ad ventriculi ſuperficiem, & prope arteriam gaſtricam, ſitas: — forſan etiam peculiarem habent nexum cum glandulis minoribus, ea in parte cardiae admodum numeroſis, ubi oeſophagus ſeptum transverſum perforat: — has autem glandulas, quae glandulis BRUNNERI vel & congregatis in inteſtino canino glandulis figura admodum adfines ſunt, a nullo hucdum anatomico notatas aut deſcriptas novi: — deſunt & mihi hucusque tentamina ſufficientia, ut quid proprie ſint fidenter determinare auſim. — Qui ab inferiori ſive majori ventriculi curvatura proſiliunt rami lymphatici plexum formant circa pylorum, deinde duodeni inteſtini nonnullis, atque pancreatis abſorbentibus juncti ramum interdum accipiunt lienalem, atque ad ramum tendentes hepaticum, ſic tandem una cum eo in ductu terminantur Pecquetiano, ſed ſaepius quoque ſolitarii hoc in canali deſinunt. —

§. *PANCREAS.*

Numeroſos quidem verum irregulares habet abſorbentium ra-

ramos pancreas, qui, cum ventriculi lymphaticis juncti, immiſcentur ramo hepatico. ——

In cadavere tandem feminino pro varietate partium, datur quaedam, ſed laevis, abſorbentium differentia. ——

§. *PUDENDA ET VAGINA.*

Sic enim pudendorum atque vaginae abſorbentia minus quidem cognita ſunt, atque difficilius injiciuntur; — certo autem dimittunt ramos ad glandulas inguinales ſuperiores, quod bubones, ex abſorpta in lue venerea virulenta materia exorti, manifeſtum reddunt.

§. *UTERUS.*

Uteri abſorbentia, licet ipſe injiciendi copiam nondum habuerim, ſplendidiſſimum tamen horum exemplar Londini videre mihi licuit in muſaeo GULIELMI HUNTERI.

§. *OVARIA.*

Nec non abſorbentium in ovariis ſpecimina mônſtravit mihi amiciſſimus in obſtetriciis praeceptor Anglus LOWDERUS: — tendunt ovariorum abſorbentia partim ad plexum lumbarem, partim cum vaſis ſpermaticis renem verſus flectuntur; cum ramis uniuntur renalibus, ſicque tandem communi trunco deſinunt in canalem pecquetianum.

Uteri abſorbentia cum illis ovariorum uniuntur pro parte, pro parte autem coeteri abſorbentium rami ad ligamenti ro-

rotundi latus decurrunt, atque miſcentur cum lymphaticis femoralibus, glandulisque in regione inguinali ſitis.

§. *PLACENTA.*

Nec abſorbentia vaſa huc dum in placentis animalium demonſtrata ſunt, nec, ſi quid valeat ratio, ibidem invenientur unquam, dum abſorbentia nulli naturae ſcopo heic loci inſervire poſſe videantur.

Quae in thorace continentur viscera non minus ac coeterae C. H. partes abſorbentium vaſorum multitudine gaudent inſigni.

§. *PULMONES.*

Pulmonum facies ubivis ſerpentino ductu repentibus abſorbentium vasculorum ramis tecta conſpicitur; quae omnia verſus bronchia tendunt; glandulis ibidem numeroſiſſimis nigricantibus inſeruntur, ductumque ſic petunt lymphaticum magnum.

§. *COR.*

Cordis ſuperficies, quod HEWSONO incognitum, vel ſaltem ab eo notatum non fuit: abſorbentibus gaudet ramoſis pulcherrime diſtributis: —— alter, & major truncus, pulmonalem ambit arteriam quaſi plexum eo in loco formans inſignem; alter vero ramus aortam verſus tendit plexumque priori ſimilem conſtituit: —— ramuli quidem glandulas pe-

 tunt

cunt bronchiales, alii, pericardium perforantes, ad glandulam tendunt majorem ea in parte thoracis ſitam ubi venarum ſubclaviarum unionis punctum datur: — alius ramus procedit libere & ſolitarius juxta coſtas, ibique cum abſorbentibus jungitur intercoſtalibus; — omnes tandem ramuli conjunctim glandulas intrant ſub clavicula vel ad ſuperiorem ſiniſtramque ſterni partem ſitas, atque ſic in ductu thoracico terminantur antequam ille ſub jugulari vena flexus angulum verſus tendat ab unione jugularis atque ſubclaviae venarum oriundum. ——

§. *COSTARUM REGIO.*

Intercoſtales arteriae comites quoque habent abſorbentium ramos, qui totum thoracis cavum ambientes, vel ſtatim maxima pro parte deſinunt in canalem Pecquetianum, pauci vero ramo cordis lymphatico, ab aorta proſiliente, juncti cum illo tandem, loco ſupra jam memorato in lymphaticorum quaſi oceanum magnum aperiuntur. ——

Plexu lymphatico teguntur quaſi vaſa ſanguinea ſub claviculis ſita, glandulisque, ea in parte valde numeroſis, miſcentur abſorbentia, junguntur: — accipiunt quoque plurimos ab extremitate ſuperiore provenientes abſorbentium ramos. ——

§. *EXTREMITAS SUPERIOR.*

Sicuti in extremitate inferiori jam vidimus, duplicem adeſſe

uſe abſorbentium ordinem, profundum ſcilicet atque ſuperficialem, idem quoque de hac ſuperiori extremitate certo certius notare licet, quamvis HALLERUS (*d*), iterum dicat, "tenuem tantum notitiam his de vaſis ad ſe perveniſſe."

Conſpiciuntur numeroſi admodum abſorbentium rami in dorſo manus, atque ramus, injectioni aptiſſimus, in cellulari reperitur, indicem reſpiciens digitum. — Obtegunt haec abſorbentia aeque dorſum ac interiorem antibrachii partem. — Pone metacarpi pollicis os ab interna ſive volae manus parte alius datur lymphaticorum inſignis ramus, per quem mercurium immittere facili ſatis negotio poſſumus, indeque tota interior antibrachii ſuperficies vaſis tegitur abſorbentibus: — juxta radialem vero arteriam multa decurrentia vidi vaſa abſorbentia profunda ſic dicta: — ſemel quoque obſervare mihi licuit majorem glandulam, ab auctoribus non notatam; ſcilicet ſupra proceſſum anconaeum ad externum brachii latus, quorſum omnes fere tendebant ab interna antibrachii parte ſita abſorbentia vaſcula quae ramos ad minimum majores ſeptem conſtituebant —

Ab interiori vero brachii parte, ad cubiti flexuram tres plerumque dantur glandulae lymphaticae, quas vaſa antibrachii abſorbentia trajiciunt: — Frequentiſſime etiam haec vaſa lymphatica, dum in itinere pergunt, anaſtomoſi invi-

cem

(*d*) *Elem. Phyſiol. tom.* 1. *pag.* 175.

cem uniuntur, atque ſecedunt iterum majoribus quidem ſed numero ut plurimum minoribus ramis, usque dum, interiorem ſemper brachii partem tenentes, ad cavitatem adſcenderunt ſubaxillarem; — plurimas eo in loco offendunt glandulas, mirifice contorquentur atque miſcentur invicem, cumque plexu glandulari ſub clavicula ſito, de quo ſupra memoravi, communicant per ramulos numeroſiſſimos; ſicque tandem deſinunt cum plexus illius vaſis in ductu thoracico. —

Verum abſorbentia ſuperioris extremitatis a latere dextro, non uti ea in ſiniſtro latere, ad ductum tendunt thoracicum, ſed unum prope jugularem venam formant truncum majorem, plerumque ex tubis, quatuor, aut quinque minoribus ramis cervicalibus conflatum; — miscetur cum illis ſaepius ramulus a glandula thyreoidaea proveniens; — alia quoque lymphatica, quae a ramulis abſorbentibus de parte thoracis dextra, ab intercostalium ſcilicet atque pulmonum ſurculis, confluxerant, hic invicem uniuntur, atque ita ex omnium ſurculorum congerie unico formato communi trunco ad angulum a vena ſubclavia dextra atque jugulari ejusdem lateris factum, deſinunt —

Quae ab externa thoracis parte inveniuntur abſorbentia verſus axillam tendunt omnia, ſpirali quaſi ductu pectus ambientia; in cavitate autem ſubaxillari cum abſorbentibus ſuperioris extremitatis miscentur, glandulisque ſubaxillaribus inſeruntur. —

§. OE-

§. *OESOPHAGUS.*

OEſophago plurima quoque abſorbentia competunt, vel directe in ductum Pecquetianum terminantia, vel ad glandulas bronchiales, tracheales aliasve in vicinia ſitas glandulas tendentia. —

§. *TRACHAEA.*

Similis quoque eſt lymphaticorum tubi aëriferi ſtatus: — an autem glandulae in membranoſa trachaeae parte inventae ad ſyſtema lymphaticum pertineant, affirmare nondum certo lubet; non autem omni veritatis ſpecie deſtituta, atque ulteriori examine digniſſima res videtur.

§. *GLANDULA THYROIDAEA.*

Pleroſque habet lymphaticorum ramos glandula thyroidea, quos vel dimittit ad glandulas a laterali cervicis parte ſitas, vel cum aliis tracheae atque oeſophagi abſorbentibus miscet: — Semel ab hac glandula majorem truncum lymphaticum, ſtatim ad ductum thoracicum tendentem, vidi.

§. *THYMUS GLANDULA.*

Quid proprie ſit thymi glandula non ſatis certo hucdum mihi conſtat: — plura hanc glandulam, dum adeſt, habere lymphatica HEWSONO (*e*) teſte credere fas eſt: — Defuit

(*e*) Vid. HEWSONI *opus poſthumum* etc. latine redditum a Doctore J. T. VAN DE WYNPERSSE.

fuit autem mihi, quid veri ſit, curate examinandi occaſio, ea vero nacta, diligentius in ejus fabricam inquiram.

§. *MAMMAE.*

Mammis ſua competere vaſa abſorbentia Illuſtris CAMPERUS, Belgarum facile ſummus hiſce diebus anatomicus, primus detexit, viditque haec vaſa arteriam concomitari mammariam internam: — uniuntur haec vaſa cum glandulis ad mediaſtinum poſitis, ſicque cum partibus thorace contentis anaſtomoſin faciunt, vel etiam ramos ad axillam dant glandulisque ibi ſitis aliquando inſeruntur. —

§. *CERVIX.*

A parte cervicis laterali, juxta jugularem venam, atque arteriam carotidem internam, plurimae reperiuntur glandulae lymphaticae, quarum vaſa abſorbentia collum obtegunt ubique; quum autem minora ſint haec vaſa non adeo facile, niſi ab exercitatiſſimo, mercurio replentur.

§. *CAPUT.*

Ad angulum interim maxillae inferioris de glandula ibi ſita injectum vidi vas lymphaticum, quod lateralem adſcendebat faciei partem, atque ad mediam ferme oſſis frontis, regionem pertingebat; — alius verſus occiput flectebatur abſorbentis vaſis ramus: — in poſteriori capitis parte facili ſatis negotio replentur abſorbentia, quae ad eaſdem glandulas

las cervicales reflectuntur; — ſimiliter ramum lymphaticum ad canthum oculi internum, ad naſum, atque ad labia tendentem vidi, qui glandulae inſerebatur ad angulum oſſis maxillaris inferioris poſitae, unde deorſum tendebat majus vas lymphaticum, quod lateraliter atque poſtrorſum flexum plexui jungebatur glandulari, retro carotidem internam a parte dextra, ſito: — Ab eodem plexu, verſus proceſſum maſtoideum, aliud tendebat abſorbens vasculum, quod non ulterius perſequi licuit quam ad canalem usque caroticum. —

§. *CEREBRUM. OCULUS. AURIS.*

Cerebri, auris, atque oculi lymphatica nondum quidem mercurio repleta vidi in C. H. — interim vaſa haec abſorbentia illis in partibus me vidiſſe naturali lympha diſtenta nullus dubito, eadem data occaſione, feliciter a me mercurio repleri poſſe, ſpero. — MONROUS Jun. magnam abſorbentium copiam his in partibus facili negotio replevit in piſce Raja, ubi valvularum non adeſt obex; quam certe conditionem in homine impedimento eſſe judico, quominus feliciter cerebri abſorbentia repleantur.

§. *CEREBRUM.*

Interim autem quae ad latus falcis antrorſum inveniuntur corpuscula glandulosa; — abſorptio fluidi in Encephali cavitatibus effuſi; — glandulae in ſella turcica ſitae, adhuc in-

cognitus uſus; — ipſa denique analogia, tot mihi ſuadentia ſunt argumenta, quae pro ſyſtemate vaſorum abſorbentium in Encephalo, ſicut in aliis C. H. partibus, praeſente, copioſe ſatis militare videntur.

§. *OCULUS.*

In oculo Piſcis Rajae plurima obſervavit MONROUS lymphatica: in homine hucusque a nemine, quantum novi, viſa, ratiocinio tamen facile evincenda.

§. *AURIS.*

De auris lymphaticis tanquam oculatus teſtis ipſe nihil dicere valeo, de his autem legi meretur MECKELIUS filius, (*f*) qui replendo diverticula cochleae & veſtibuli, talia ſe reperiſſe vaſa abſorbentia ad venam jugularem, ſeu potius ſinum venoſum occipitalem, tendentia haud dubitanter affirmare audet. —

Lymphatica vero capitis ulteriori disquiſitioni uberrimum praebent campum, dum haec prae caeteris hujus ſyſtematis abſorbentium vasculis ignota magis habenda ſunt. —

§. *DUCTUS THORACICUS.*

Neceſſe jam eſt, ut ſubjungamus canalis lymphatici maximi

(*f*) Vid. PH. FRID. MECKEL Diſſertatio Anatomico Phyſiologica *de Labyrinthi auris contentis* §. XXXI. continet haec diſſertatio accuratiſſimam auris deſcriptionem & delineationem praeſertim diverticulorum COTUNNII, quae anatomicis hucdum minus cognita ſunt.

mi decurſum. — Incipit magis dilatatus, receptaculi quaſi numere fungens, quod ab Anatomicis ciſternae lumbaris nomine inſignitur: — Supra majorem pelvis aperturam ad tertiam ſcilicet, quandoque etiam ad quartam lumborum vertebram, ubi jacet arteria meſenterica inferior, lymphatica craſſorum inteſtinorum ſeſe exonerant in receptaculum majus, quod reticuloſam quaſi formam ſaepiſſime ſervat, usque dum coeteri tenuium inteſtinorum canaliculi lymphatici, ad meſentericam arteriam ſuperiorem, in eandem ciſternam ſe ſe aperiant, & canalem deinde forment ad ſenſum conoideum, qui inter arteriam aortam & caput diaphragmatis dextrum adſcendens thoracis cavum intrat; — jacet ibi intra venam azygaeam eandemque arteriam aortam; — quum autem ad curvaturam pervenerit aortae, inclinatur aliquantulum ſiniſtrorſum; — angulum a ſubclavia & jugulari vena ſiniſtra formatum, ſuperſcandit, tumque reflexus iterum deſcendendo ad ipſum jam memoratum venarum angulum definit atque terminatur. —

Ludit autem ſaepius natura hac in terminatione ductus Pecquetiani: — Sic enim in duos canales diviſum ſaepius vidi eundem; quorum alter in ſubclavia ſiniſtra conſueto more, alter vero in dextri lateris venam eandem terminabatur: —

Saepius canalis Pecquetianus per totum decurſum conſpicitur reticuloſus quaſi, ſemper autem canalem format ante-

quam deſinit in termino ſuo. — Semel tantum vidi huncce ductum tres in vena ſubclavia ſiniſtra terminationes habentem: — Duplicem ſe obſervaſſe ductum thoracicum, ab inde ciſterna lumbari ad terminationes usque in vena ſubclavia dextra atque ſiniſtra, auctor mihi eſt amicus Hispanus QUIRALTO Chirurgiae cum maxime Profeſſor Madritenſis. Refert autem MECKELIUS (*g*): de ductu thoracico ſimplici in venam ſub claviam dextram terminato. —

§. *GLANDULAE LYMPHATICAE.*

Glandularum lymphaticarum ſtructura nondum ſatis eruta videtur: — ex iis autem, quae vidi, cellularem potius hanc quam cum MECKELIO (*h*) convolutionem vaſorum lymphaticorum dicerem: — verum tanti viri, aliorumque auctoritas me potius ſuadet, nil certi ea de ſtructura proferre, usque dum, pluribus innixus tentaminibus, novisque obſervatis munitus, quid verum ſit certus dirimere queam.

§. *VASORUM LYMPHATICORUM STRUCTURA.*

Vaſorum lymphaticorum ea eſt ſtructura, ut valvulis ſcateant ubique numeroſiſſimis, atque in paria diſpoſitis; — dum autem abſorbentium ſurculus in majus vas ejusdem generis terminatur, valvula tantum unica hujus ſurculi hiantis oscu-

(*g*) In Diſſert. Epiſtol. de vaſis lymphaticis glandulisque conglobatis ad HALLERUM.
(*h*) Vid. Diſſert. modo citata.

oſculo eſt appoſita, verum duplex conſpicitur maximi canalis abſorbentis valvula dum in venam ſubclaviam terminatur. —

Gaudent abſorbentia vaſa nervis, tunicis atque vaſorum vaſis ſana ratiocinatione demonſtrandis potius, quam cultro anatomico viſui exhibendis in C. H. — facilius autem in animalibus brutis demonſtrantur (*i*). Oriuntur omnia, quae dicenda ſunt abſorbentia vaſa, oſculis apertis vel a tota corporis ſuperficie externa vel a cavitatibus ab intra; quod MONROUS (*k*) filius Profeſſor cum maxime Edinenſis, quem Praeceptorem habuiſſe glorior, diligenti opera accuratisque experimentis demonſtravit uberrime. — Verum tamen videtur, non omnia abſorbentia unice ad ductum tendere thoracicum, ſed et immediatam horum vaſorum dari anaſtomoſin cum vaſis ſanguiferis; quod MECKELIUS (*l*) quidem demonſtravit de lymphaticis in ventriculo ſitis, atque luce meridiana clarius probatur ipſa majori lymphaticorum in dextro latere in vena jugulari terminatione. —

§. *VAS LYMPHATICUM. QUID?*

Dicatur itaque vas lymphaticum: ejusmodi inſtrumentum in C. H. quod tenuitate, firmitate, pelluciditate, atque ſtru-

ctura

(*i*) Vid. SHELDON *Hiſtory of the abſorbent Syſtem.* pag. 26.
(*k*) Vid. ALEX. MOURO Jun. de *Venis lymphaticis valvuloſis & de earum in primis origine.*
(*l*) Vid. *Diſſert. Epiſt.* ad HALLERUM ſaepius jam laudata.

ſtura valvuloſa, ab arteria, vena & nervo diſtinctum eſt: — Oſculis hiat apertis, atque de corporis ſuperficie tota externa vel interna humores abſorbet, unde haec vaſa liquore albicante aquoſo inveniuntur utplurimum diſtenta, quem dein ad ductum vehunt thoracicum, in quo deſinunt omnes ramuli lymphatici, veluti in communi trunco, paucis tantum caſibus exceptis; quod ſupra verbulo jam monuimus, magisque adhuc in Phyſiologia hujus ſyſtematis lymphatici, mox tradenda, adſtruemus. Linquamus itaque anatomicum lymphaticorum campum, quidque in Phyſiologia de abſorbentibus dicendum ſit paucis & preſſo pede luſtremus. —

III°. *PHYSIOLOGIA.*

Memoratis jam generaliter, quae in corpore humano inveniuntur, vaſis abſorbentibus, dubius quis haerere non poteſt, quin maximum horum vaſorum in oeconomia uſum agnoſcat lubens. ——

§. *NATURA LYMPHAE.*

Continent abſorbentia vaſa, vehuntque humorem ad ſpeciem aquoſum, quem ab omni corporis ambitu, tam externo, quam interno, abſorbent; vel, ut HAHNII (*m*) verbis utar, inhiant: —

Non

(*m*) Vid. HAHNII *praef. ad latinam verſionem* HEWSONI.

Non itaque abſorptus ille humor catholicus eſt nec ſimplex. — Etenim quae abſorbentibus continetur lympha conſtat 1°. ex nutrititia de inteſtinis abſorpta materia; 2°. de ſeroſo vapore in cavitatibus corporis internis exhalato, atque condenſato iterum; 3°. de materia ex ambiente corpus noſtrum atmoſphaera abſorpta: — varius igitur dum lymphae fons ſit, homogeneus certo humor inde oriri non poteſt: — quam autem chemicum examen profert lympharum differentiam, atque lymphae propriae notas, huic elencho breviori inſerenda non ratum duxi, potius de illis, in poſterum ex profeſſo dicam.

§. *LYMPHATICORUM ORIGO.*

Manifeſtum autem, quem continent humorem diverſum, ad ſpeciem homogeneum, vaſa lymphatica, omnem accipere debere a fonte hoc fluidum propellente, veluti cor propellit ſanguinem in vaſa ſanguifera; vel aliud dari in vaſis abſorbentibus primi motus progreſſivi medium; idque probabilius, dum ejusmodi inſtrumentum quale cor ſe ſe praebet vaſis ſanguiferis, in ſyſtemate lymphatico reperiatur nusquam. Negarunt quidem illud praedeceſſores, dum ſyſtema lymphaticum non niſi vaſorum ſanguiferorum continuationem habendum eſſe voluerint; enim vero BOERHAVII (*n*) ſen-

D ten-

(*n*) Vid. BOERHAVII *Meth. ſtud. med.* edit Halleriana Tom. I. Cap. 2. p. 444. atque in Inſt. med. variis in locis.

tentia fuit: — Quod vas ſanguiferum in minores dividatur ramos usque dum ſeroſum tandem & inde lymphaeferum oriretur vasculum, ita d cendum, quia vaſis lymphatici lumen non niſi trigeſies ſexies minorem fluidi globulum, ſeu fluidum ſanguine trigeſies ſexies ſubtiliorem vehant: — Quodvero tali modo exortum vas lymphaticum arterioſum in venam terminetur denuo ſimilis generis, lymphaeferam ſcilicet, eaque tandem in majorem vaſis ſanguiferi ramum deſinat; quod ipſae, praeterea ſanguiferae venae effuſum in cavitatibus liquorem ſorbeant: — haec autem ſumma eſt opinionis Boerhavianae; eamque fertilis potius ingenii ſplendidiſſimum exemplum ſiſtere, quam diligentioris naturae ſcrutationis documentum dare, lugemus.

Non enim 1°. vera eſt globulorum ſanguinis ejusmodi minuta in globulos ſenarios diviſio: —

2°. Vaſculi lymphatici lumen ter, quater, quinquies & amplius ſaepe vaſis ſanguiferi lumine majus eſt: — 3°. Nec unquam genuina, ex anatome petita, argumenta doctrinae favent Boerhavianae: — non enim anatomicorum quisquam vaſorum memoratum jam decrescentem ordinem experimentis monſtrare, nec & continuationem lymphaticorum ſive potius abſorbentium vaſorum ab arteriis venisve injectionibus probare potuit artificioſis; tentarunt quidem permulti, quibus etiam ſuffragantur ſummus HALLERUS, MECKELIUS, COWPERUS aliique primae notae viri: — falluntur autem, at-

atque ſubreptionis magnae in argumentis experimentisque vitio a vero tantum abludunt, dum illud natura factum putent, quod vi & arte unice fuerat prolatum. — Omnium experimenta eo redeunt potiſſimum, ut probent, continuationem vaſorum lymphaticorum ex facili eorum, per arteriam venamve facta, mercurio, aëre, aliisque materiebus repletione, dum difficilius, & raro admodum eadem materia, per arterias injecta, in venas tranſeat; quarum ſaltem cum arteriis ſanguiferis anaſtomoſis omnibus phyſiologis incontestata haeret: — Falluntur autem, dum facilem in celluloſam telam injectae materiae extravaſationem, atque inde vaſorum lymphaticorum factam repletionem, pro vera anaſtomoſi, aut vaſis accipiant continuatione: Numeroſa valde atque accuratiſſima MONROI (*o*) filii, GULIELMI atque JOANNIS HUNTERI (*p*) obſervata, CRUCKSHANKII, (*q*) HEWSONI, (*r*) aliorumque teſtimonium, luce meridiana clarius probant, nunquam ejusmodi lymphaticorum per arterias factam fuiſſe repletionem, niſi formata prius per cullularem, communicatione vaſorum non naturali. Magna quoque fallacia laborat experimentum a Doctore LOESEKE (*s*) cum hepate

(*o*) Vid. A. MONRO Diſſert. *de venis lymphaticis etc.* pluribus in locis.

(*p*) Vid. *Medical commentaries:* atque J. HUNTER *Lectures on ſurgery;* Mſſ. nec non G. HUNTER *lectures on anatomy* Mſſ.

(*q*) Vid. W. CRUCKSHANK *Remarks on the abſorption of calomel from the internal ſurface of the mouth. etc.* in a letter to MR. CLARE.

(*r*) Vid. HEWSONI opuſculum ſaepius jam laudatum. ——

(*s*) Vid. A. MONRO diſp. ſupra laudata.

te inſtitutum, quod per longum tempus Berolini adeo fuit celebratum; verum detexit ſubreptionis viſium in eo, MONROUS, ita ut dein ipſe Doctor LOESEKE fuerit confeſſus " *ne quidem unicum in toto hoc hepate vasculum lymphaticum* „ *valvuloſum repleri ſed arteriae hepaticae ramos craſſiores* „ *pro iis habitos fuiſſe;*" — cera enim repletum fuerat viscus, atque interſtitia cerae materia aquoſa nodoſam exacte referebat lymphaticorum formam ac ſpeciem, quod ſaepius in injectionibus fieri, verſatiori incognitum non eſt: —

Dicta itaque probant, non nimis praecipitanter ex ſingularis experimenti eventu concludendum eſſe ad naturalem, & conſuetum, partis ſtatum; ſed tum demum theoriam eſſe admittendam, ubi copioſis, iisque a diverſis, eodem eventu inſtitutis experimentis, innitatur.

Dicit quoque ipſe NUCKIUS *(t)* "mundando lieni vi- „ tulino intentus, omnique ſanguine, aquae tepidae ope „ jam eloto, copioſum in arteriam ſplenicam infudi aërem, „ & ſpiritu fortius adacto, non tantum plurimas exiguas in „ ſuperficie lienis vidi elevari veſiculas, ſed ex iisdem ve- „ ſiculis prodire vaſa lymphatica, flatu etiam turgida & lie- „ nem perreptantia vidi, & quo diutius arteria fuit infla- „ ta, eo majorem notavi vaſorum numerum:" — addit dein-

(t) Vid. A. NUCKII *Adenographia curioſa* etc. pag. 51 & 52. — lugendum utique, quod ea, quae de ſyſtemate lymphatico tradit hicce auctor, ex anatomia comparata ſint petita, & ad C. H. adplicata.

deinde: — "ab eo tempore conjicere coepi vaſorum lym-
„ phaticorum principia ab arteriarum ſurculis emanare." —

Num autem ad veritatis normam ducta ſit haec concluſio de vaſorum lymphaticorum origine ex arteriis in experimento jam relato, non eſt, quod multa verborum ambage demonſtrare, neceſſe videtur.

Quales enim veſiculae iſtae aëre diſtentae? —— ignorare ſe lienis ſtructuram protinus monſtraret ille, qui vel momentum haeſitaverit affirmare, celluloſam tantum hic aëre fuiſſe repletam: —— nec lubet in breviori hoc Elencho fuſius eſſe, omnia quae proferri poſſent, hujus farraginis adverſariorum argumenta, in edendo opere accurata magis bilance pendam, quidque momenti habeant ſingula expendam cautus. ——

Sufficiat jam dixiſſe non ex arteriis venisve, nec & a glandulis, ſicuti volunt alii, vaſorum abſorbentium principium petendum eſſe, verum orificiis apertis ab omni cavitate, & ſuperficie corporis, haec trahere originem: —— Proprium itaque hos canales conſtituere vaſorum ſyſtema, quae fluidum, quod continent, non per anaſtomoſin, aut continuatum cum ſyſtemate ſanguifero nexum, accipiunt, verum propriis viribus hauriunt, inhiant, abſorbent. — Non itaque dari ſic dictas arterias lymphaeferas, quales pingere

quidem voluit aliquis (*u*) hisce diebus, experimento fallaci a vero abludens. —

§. *ABSORPTIONIS MECHANISMUS.*

Quali autem methodo peragatur haec abſorptio; — quali demum mechaniſmo abſorptum fluidum per canales manare pergat; — nunc videamus. — Miſſo autem aliorum virorum hac de re ſententiarum examine, quae veritati, atque naturae, conſentanea nobis videtur abſorptionis methodus, ſequens eſt: — Hiant vaſa abſorbentia ubivis in C. H. oſtiolis ſuis apertis, atque folliculum quaſi formant organicum; qui, materia abſorbenda ſtimulatus, ſe contrahit, propellitque contentum humorem ſupra primum valvularum par, in abſorbenti vaſe poſitum; — ex capillari forſitan minimorum tubulorum attractione omne abſorptionis negotium poſſet explicari in cavitatibus corporis, atque in tubo inteſtinali, requiritur autem operoſa magis actio ea in abſorptione quae de tota corporis ſuperficie locum habet: — haud abſonum adeo mihi videtur ſtatuere; quod ſi ſemel tantum ſeſe contraxerit orificium, aut primus abſorbentis folliculus, ſicque contentum fluidum adegerit ſupra primum valvularum par; relaxato deinde eodem folliculo aut orificio ſpatium quaſi vacuum detur, quorſum abſorbenda materia ſponte ſua ruit: — Num vero in corporis ſuperficie, ea-

dem,

(*u*) Vid. J. BLEULAND *de arteriolis lymphaticis.*

dem, quae in pulmonibus, obtineat aëris atmoſphaerici per vaſa abſorbentia mutatio, phlogiſticatio ſcilicet, per attractionem quaſi chemicam electivam, locum habeat, res eſt, ulteriori disquiſitione digniſſima, dum omni, ſaltem rationis ſanae, fundamento non careat.

Poros in cute dari, demonſtratione non indiget, in iisdem autem poris reperiri organica exhalantium vaſorum oscula ſimiliter a nemine negari poſſe, credo; ab eodem autem folliculo, ſive infundibulo cutaneo, ortum ducere vaſa abſorbentia oſculis ſemper hiantibus, eſt quod argumentis adſtruxit ingenioſus & Illuſtris inter Londinenſes Chirurgus JOAN. HUNTERUS. (v)

Quum autem ſupra primum valvularum par in abſorbenti vaſe jam adſcenderit liquor, irritabilitate inſigni donatum vasculum minimum, dum ſtimuletur, contrahit ſe ſe propellitque magis & ulterius contentum humorem, quem a motu retrogrado, in ſtatu ſano, praeſervant valvulae. —— Abſorptum ſic atque propulſum liquorem ductum verſus thoracicum vehunt vascula lymphatica, atque per illum canalem ſanguini demum reddunt, quae ab eo fuerant ſecreta prius, ut iterum per corpus circumduci, utilia eſſe atque ſecerni denuo poſſent.

§. *GLAN-*

(v) Vid. *Medical commentaries*

§. GLANDULARUM LYMPHATICARUM MUNUS.

Omnia vero haec abſorbentia vaſa, priusquam contentum humorem cum ſanguine per ductum thoracicum, aliamve viam, miscent, glandulas afficere, intrare, transigere conſpiciuntur: — Eo certe naturae ſcopo, ut, quae abſorpta eſt variae indolis materia, praeparetur ulterius, laudabilis fiat, atque in ſuccum convertatur animalem: — enim vero neceſſe videbatur, talem fieri plerarumque materiarum abſorptarum praeparationem, dum eaedem materiae, quae non laedere, quin immo prodeſſe corpori, videntur, praegreſſa juſta praeparatione, nocivae admodum reperiuntur, atque non raro lethalem certe eventum producere obſervantur, ſi ſtatim cum ſanguinis maſſa, non praeparatae, misceantur, licet etiam natura ſua blandae ſint, atque ipſis noſtris humoribus perquam analogae. — Sic aliorum animalium ſanguis, lac, adeps, gummi arabici ſolutio, & plura alia, ſanguineo canali protinus infuſa, diras ſaepius producunt animalis excruciationes, tormenta, non raro etiam mortem ipſam. — Ventriculorum igitur ad inſtar officio fungi videntur glandulae, dum ſubigant materiam a vaſis abſorbentibus allatam: — mutatur certo certius per totum decurſum continuo abſorptum fluidum, vitale redditur; quod inde apparet quum lympha, abſorbentibus contenta, eo majorem accipiat, gelatinae ad inſtar concrescendi facultatem,

quo

quo ulterius per canales, glandulasque, ſuo in itinere fuerit progreſſa (*x*).

§. *NUM SOLIDA AEQUE AC FLUIDA ABSORBEANTUR?*

Conceſſa jam, quam a nemine amplius negari poſſe confido, abſorptione, quaeri adhuc liceat, de natura materiae ad abſorptionem propriae; num ſcilicet fluida tantum, an vero ſolida etiam abſorbeantur? —

Non ſane dubitandum eſſe mihi videtur, quin ſolida aeque bene, ac ipſa fluida, abſorbeantur: — Quid enim ſolidum? — Quid fluidum? — Anne fluidorum conſtituentes partes, ultimae, ſic dictae, particulae, verae ſolidae habendae ſunt? — An diſtinguendum inter fluidum & ſolidum neglecta humidi notione? — An praeterea fluida abſorpta homogenea quidem ſunt? — An autem potius plures

E

(*x*) Per longum tempus, tanquam vitae & regni animalis characteriſtica nota, habita fuit gelatinoſa illa, ſeu potius fibroſa concretio, cum aptitudine caſeum praeparandi ex humoribus animalibus ſecretis, lacte ſcilicet: verum hac in parte nullatenus ab animali regno differre regnum vegetabile, docet jam a Pariſinis inventa, atque facili ſatis negotio inſtituta caſeoſae materiae praeparatio ex vegetabilium farina; — nec etiam multis jam amplius accepta eſt illa diſtinctio in regnum ſcilicet *animale*, *vegetabile*, & *foſſile*. — Plures dantur animalium atque vegetantium notae, antehac tanquam characteriſticae traditae, quae autem, tales non eſſe, accurato magis examine jam apparent, dum ambobus, ſic dictis, regnis, aequaliter competant: — Potius itaque diſtinguunt naturam ſcrutantes Philoſophi inter regnum *organicum* & *in organicum*; prius continet omnia animantia ac vegetantia, poſterius autem foſſilia. —

res intermixtas habere minimas ſolidi particulas cenſendas? — Anne ſufficit vehiculum quaſi, & menſtruum adeſſe fluidum ut ita ſolidi partes liberius abſorbeantur? — Indubiam ſane reddunt ſolidorum abſorptionem, quae in aneurismatibus; — in abſceſſibus mediaſtini & capitis; — in exfoliationibus oſſium, praeſertim exfoliationibus internis; — in depreſſione cataractae, & in plerisque aliis caſibus accidentia, quivis facile obſervare poteſt: — ſcrophuloſus ille, atque rachiticus morbus, in quo mollities omnium, praeſertim autem longiorum, corporis oſſium obtinet, ſplendidiſſimum praebet abſorptionis ſolidorum ſpecimen: — (y) oſſium quoque incrementum in foetu; — atque alveolorum dentium, in maxilla praeſertim inferiori, abolitio ſaepius plenaria, tot ſunt argumenta, quae nullum, ſana ratione praeditum, haeſitantem amplius linquere poſſunt, quin certo, ſolida, aeque ac fluida, abſorbeantur, credat. —

§. *NUM VASA LYMPHATICA SOLA, IN CORPORE ANIMALI ABSORPTIONIS OMNE NEGOTIUM PERFICIANT?*

Sunt qui putant, dari quidem abſorbentia in corpore noſtro, verum non omne ab illis vaſculis abſorptionis in corpore negotium peragi; — in opere autem perficiendo venulas

(y) Plura de hocce morbo in Pathologicis dicendum.

las ſanguiferas lymphatica vaſa adſiſtere: — Illudque probant inſtitutis injectionibus, quibus via, in canalem inteſtinalem patere, conſpiciebatur: — Verum inſcii manſerant illi de facili admodum vasculi tenuioris ruptura, atque de transſudatione, in venis ſaltem atque arteriis inteſtinorum, poſt mortem facile locum habente.

Alii autem, ex viſa albicante materia in venis meſeraicis (z), aliisve in locis noſtri corporis (a), lympham lacteorum ibi morari, abſorptam prius ex inteſtinali tubo, vel aliunde, concludunt: — Falluntur autem, dum alii ſerum quandoque albicantis prorſus coloris eſſe obſervarint; dum & lacteam materiam, in vaſis placentae exhalantibus maternis, haerere poſſe nullus dubitaverim. —

Negarunt alii abſorptionem omnem per lymphatica vaſa fieri, dum illa vaſa in plerisque animalibus non reperiri cenſeant, in quibus tamen animalibus, haec vaſa revera, magna ſatis copia & numeroſa valde, adeſſe, recentior docuit obſervatio. — Alia autem obmoveri adhuc poſſe dubia, quae, ſpinoſis argumentis intricatim propoſita, prima fronte, haud adeo facile eruenda, videntur, non ignoro; — fuſius haec omnia pertractandi in praeſenti tempus non datur; id autem perficiendum poſthac; — dixiſſe nunc ſufficiat: — lymphaticorum ſaltem ſyſtema unice factum fuiſſe ad

(z) Vid. *Elem. Phyſ.* HALLERI *t.* I. *Sect.* III. variis in locis.
(a) Vid. A. BRILL obſervatio de Humore lacteo coagulato in placenta humana reperto.

ad generalem abſorptionis functionem in corpore peragendam, probabilius videri.

§. LYMPHATICORUM CUM VASIS SANGUIFERIS ANASTOMOSIS.

Vero quoque videtur ſimillimum dari lymphaticorum vaſorum pluribus in partibus cum venis ſanguiferis communicationem, unde omne, quod abſorptum fuerat a lymphaticis, fluidum, ad ductum thoracicum unice tendere, dici non poteſt: — Quin immo majorum quidem lymphaticorum rami, ut ſupra in deſcriptione partium anatomica vidimus, ad latus dextrum in vena terminantur jugulari; — in ventriculo quoque lymphaticorum ramuli venis immisceri teſtis eſt MECKELIUS pater (*b*); MECKELIUS (*c*) autem filius idem refert de abſorbentibus auris; — ſana praeterea, atque Phyſiologo digna ratiocinatio, id amplius adſtruere videtur: — Aromatica enim ore aſſumpta, aliaeque foetidae magis materiae, in ſecundas citius penetrare vias obſervantur, quam ſueta tantum digeſtione ſubacta, ad talia perduci poſſent organa. Etenim quae lactitans mulier ore ingerit aromatica intra breve admodum temporis ſpatium in lacte mammarum percipiuntur; qualis etiam ſit urinae, poſt pleraque ingeſta, ſtatus, nemini latet: — Quorumdam prae-

(*b*) *In Diſſert. Epiſt.* ad HALLERUM.
(*c*) In Diſſert. *de Labyrinthi auris contentis* etc.

praeterea medicamentorum actio topica nimis peragitur cito, quam ſi circulatione per totum corpus facta prius, tum demum ad partem adfectam delata, effectum ſiſterent. — Illud tamen addere liceat: — materiem abſorptam aliquam ſaltem ſubire coctionem, antequam ſanguinem intret, probabile videri, dum omnia lymphatica prius glandulas trajicere, quam ſanguiferas venas intrare hucdum ex obſervatis concludere fas ſit.

§. *NUTRITIO.*

Nutriuntur omnes in corpore partes allata per vaſa ſanguifera materia nutrititia, quam in ſuam privam naturam mutat, format, diſponitque pars nutrienda: — Videtur autem probabilius hanc perfici nutritionem particularum appoſitione ab extus; — (*d*) quod praeſertim probatur: 1°. ex faciliori tali modo elongatione oſſium in foetu, dum nutritio fiat per appoſitionem externam; — 2°. exfoliationibus internis; — 3°. experimentis in animalibus inſtitutis, quae materia, oſſa colorante, nutriuntur; — 4°. granulationibus ulcerum; — 5°. tandem ex cohaeſionibus inflammatoriis, praeternaturali partium unione, atque elongatione vaſorum his in caſibus. —

§. *EPICRISIS.*

Ex dictis itaque concludendum eſſe judicaverim: — Quod

 vaſa

(*d*) Nutrititiam materiam foetum accipere per abſorptionem potiſſimum cutaneam maxime mihi probabile videtur. —

vaſa lymphatica in corpore noſtro, peculiare quoddam, a ſyſtemate vaſorum ſanguiferorum toto coelo diverſum, vaſorum ſyſtema conſtituant; — fluidum haec vehant, ducantque proprio mechanismo ab omni corporis ambitu abſorptum; — Solida vero ac fluida certis ſub conditionibus ab illis vaſis accipiantur; — quod autem abſorptum eſt praeparent, vel naturae reddant amicum, aut ſaltem larva veluti induant; — nutrimenti denique atque fulcimenti corporis omnis materia ab hisce vaſis ad ſanguinem vehatur; — atque irritabilitate gaudeant inſigni, hincque ſiſtant in morbis, tam auxilii quam mali, fontem uberrimum. —

IV. *PATHOLOGIA.*

Sicuti C. H. partes reliquae morbis, felicitatis humanae in praeſenti vita diris peſtibus, vexantur, ſic & lymphaticorum vascula a malis iſtiusmodi libera non ſunt; licet enim ſubtilis ſit vaſorum lymphaticorum ſtructura non effugit tamen omnem morborum aggreſſionem, qui ſaepius in minimis corporis partibus ſedem figunt; eadem enim ſubtilitas atque varietas, ut magnam medendi facultatem praebet, ſic magnam etiam aberrandi facilitatem. —

§. *CAUSSARUM PRAEDISPONENTIUM NOTIO.*

Sanitatis notio dum relativa ſit; — dum cuivis peculiaris ſecundum propriam partium ſtructuram competat ſanita-

tis

tis gradus; — dum inde pendere ſanitas videatur, ut omnes corporis partes & organa agant harmonice & placide; — dum partium actio harmonica ex minutiſſima ſaepe organorum ſtructura pendeat; — dum quoque minutior partium ſtructura difficillime eruatur; — facili negotio inde cuivis patere poteſt, quanti operis ſit ſanitatis punctum in actionum noſtrarum ſcala figere. — Id autem certum, quod quo magis a requiſita organiſatione interiori, ſtructura & habitu generali; — a ſueto agendi ordine abludant partes, tanto major adſit in N. C. morbi ſimilitudo, atque imago vera: — Quin immo haec a ſtatu generali abluſio non raro eo procedit usque, ut morbi nomine ſtricto ſenſu inſigniri mereatur. — Quid itaque mirandum, ſi ex ipſa partium organismo interiori, vel & generali conſtitutione profluentem diſſenſum in toto, primam atque originariam quaſi, ac ſimpliciſſimam deduxerim in Pathologicis cauſſam praediſponentem (*e*), ſive *internam*; — talem ſcilicet, quae pendet vel ex originali connato in partibus corporis conſtituentibus omnibus, aut in ſingula parte, vitio organico: — 2°. Dixerim alium dari morbi fontem, ex laeſa ſcilicet

par-

(*e*) Cauſſa praediſponens GAUBIO audit "*conditio quaevis corpori inhaerens qua aptum illud eſt natu occaſione morbum ſuscipere*" §. 59. *Inſtit. Pathol.* edit. tert. — A ſummo Pathologo eatenus diſſentire vellem, ut praediſponentem cauſſam etiam ſua ipſa forma morbum aliquando dicere vellem: — noſtra de cauſſa morbi praediſponente idaea convenit magis cum GAUBII ſententia de morborum ſeminiis.

partium ſtructura non per originale connatum vitium, ſed per caſum fortuitum; quam tunc appellare vellem cauſſam morbi *externam.* — Sufficiat autem haec tantum generaliori modo de cauſſa praediſponente diſſeruiſſe, ulterior ejusmodi disquiſitio jam a ſcopo nimis aliena eſt, nec etiam tempus datur, ut pro rei dignitate haec poſſit pertractari.

Illud notaſſe praeſenti ſcopo magis reſpondere videtur, quod generalis illa ad morbos diſponens cauſſa, aeque in ſyſtemate particulari lymphatico locum habeat, ac in reliquis noſtri corporis partibus: — dum autem partes corporis conſtituentes, aliae fluidae, aliae ſolidae ſint; ſive contentae aliae, aliae autem continentes ſic etiam generatim vitia ſpectant vel ad ſolida, vel ad fluida.

Peccat ſaepius lymphaticorum vaſorum ſyſtema tam natura materiae contentae, quam vitiatis quibusdam continentium ſolidorum proprietatibus. —

§. *LYMPHAE VITIA.*

Enim vero lymphae natura variat ſaepius; — ſic albicantem lympham vidit HEWSONUS (*f*); — flaveſcentis magis coloris ipſe obſervavi in puellis chloroticis, maxime convenientem cum ea ſingulari materia flaveſcente, quae in ſanguine puellarum chloroticarum de vena miſſo apparet, nec non interdum in ſcorbuto; quaeque nec ad ſerum, nec ad ru-

(*f*) Vid. lib. ſupra ſaepius laudatus.

rubras particulas, nec ad fibram ſanguinis ſive lympham coagulabilem pertinere videtur. ——

De lymphaticorum vulnere ſaepius lympham ſtillantem, indeque formatam excreſcentiam quaſi fungoſam, albicantem prorſus, & facile amovendam viderunt HUNTERUS, MONROUS pater, HEWSONUS, BELL aliique. Rubet ſaepius lympha ex abſorpto ſanguine: — ſaepius quoque purulenta de inteſtinali cavo aut aliunde abſorbetur materia, quae hoc pacto lympham ſanam vitiat: ſaepius magna ſatis terreae materiae copia in lymphaticis fuit obſervata, praeſertim eo in morbo ubi omnium oſſium obtinet mollities (g). —— Lympham exhalantium vaſorum majori concreſcendi niſu quam naturali gaudere in Hydropicis ſaepius obſervare mihi licuit. —— Semel quoque poſt emplaſtrum veſicatorium, in doloribus Rheumaticis applicatum externae brachii parti, vidi veſiculam elevatam fuiſſe, admodum flaveſcentem, minus jam pellucentem, quam quidem ut plurimum conſpicitur; dum autem veſiculam ſecarem, obſtupefactus ne guttulam quidem ſeroſi liquoris ſtillantem de vulnuſculo inflecto vidi; diſſecta autem magis cuticula elevata, unam ſolidam, coagulatam, flaveſcentem maſſam demere potui, quam chemice examinandam quidem ſepoſui, verum, dum alia inte-

F rea

(g) Plura hujus morbi vidi exempla; oſſa primo admodum fragilia evadunt, ita ut ipſo motu placidiſſimo in lecto rumpantur facile; Vidi ejusmodi os femoris quod ovi teſta craſſius non erat. —

rea peragenda eſſent, penitus negligere coactus fui. — Clariſſimus Promotor FORSTEN, amica ſua benignitate, duos ejusmodi caſus mecum communicavit, quos ille in aegrotis pleuriticis obſervavit, poſt veſicatorii parti dolenti applicationem. —

In debilioribus animalibus, qui de lymphaticis ſtillat liquor, ac ille qui in cavitatibus corporis diverſis invenitur exhalatus, minus cohaerere, difficilius coagulari obſervatur: — Ex abſorpto viru venereo, viru varioloſo, aliisque contagiis intumeſcunt glandulae, quod ſane pro effectu ſtimuli inordinati, mutata ſcilicet contenti liquoris natura, habendum. —

Peccat adeoque lymphaticorum ſuccus, mutatis, natura ſua blanda, cohaerentia, fluiditate, aliisque proprietatibus, quae perfectae in ſtatu ſano reperiuntur. —

§. *VASIS LYMPHATICI VITIA.*

Continentium quoque ſolidorum vitia in ſyſtemate Lymphatico pleraque ſunt: — Irritabilitate dum gaudeant haec vaſa, admodum inſigni, a priori etiam patet, quot quantisque morbis, ſeu potius actionibus irregularibus, abnormibus, ſubjecta eſſe poſſint haec vaſa. —

Tenacitate gaudent haec vaſa in ſtatu naturali valde inſigni, ita ut facili ſatis negotio mercurii prementem columnam quatuordecim pollicum & ultra ferant, eadem vero il-

ſa vaſa plus juſto larga reperi ſaepius cum diminuta permultum eorumdem tenacitate: ſic injectione lymphaticorum in pede, in cadavere feminino ſexaginta fere annorum occupatus, ablata prudenter cute, vaſa vidi per cellularem diſtributa magna utique adeo, ut prius haec pro lymphatica habere non potuerim, quam accuratius ea examinasſem: — injecto autem mercurio, hinc illinc vaſa ſubito disrupta vidi ex minori tantum mercurii columna ſeptem ſcilicet pollicum horum vaſorum tunicas premente. —

Lymphaticorum vaſorum tunicas, omnem quam poſſident pelluciditatem, transparentiam, quandoque amittere, opacas reddi, ſaepius obſervavit CLEINIUS Illuſtris inter Londinenſes Chirurgus, atque Anatomicus; Easque idem multo denſiores ſimul vidit atque fragiliores, eundem ferme in modum, quo arteriarum venarumque tunicae craſſiores fragilioresque obſervantur, priusquam vitium in illis obtinet aneurismaticum, vel ſic dicta etiam oſſificatio (*b*) vaſorum.

Saepius ex abſorpta quadam materia inflammatos obſervare licet canales lymphaticos quum duritie ſua, chordae ad in-

(*b*) Hanc ſemel obſervavi in eodem cadavere valde inſignem. — Aorta ſcilicet deſcendens penitus, ad inferiorem pedis regionem usque, carotides aliquantulum, atque omnes arteriae brachialis rami, una cum valvulis in dextro atque ſiniſtro cordis ventriculo erant oſſificata. Ante triennium quoque, in ſchola anatomica Cl. FORSTEN, in vetulae cadavere ſingularem videre licuit aortae deſcendentis oſſificationem, ad arterias Iliacas ſeſe extendentem. —

inſtar ſub cute tenſae, ſentiantur, atque rubra ſaepius lineola, vaſis lymphatici in cute decurſum pingente, ab extus conſpicua reddantur.

§. *MORBI EX VITIIS SYSTEMATIS LYMPHATICI.*

Saepius glandulas lymphaticas morbis affectas novimus; indurescunt ſcilicet, ſcirrhi ſpeciem adoptant, formantque; inflammantur deinde magis, aperiuntur tandem, funduntque materiem ichoroſam, ſanioſam, non purulentam; in quantum ſaltem de externa ſpecie hoc dijudicere liceat. —

Nonne hoc omne morbi ſcorphuloſi fundamentum eſſe videtur; — ut ſcilicet detur ſyſtema quod cum debilitate irritabilitatem habeat junctam? — Videtur ſane: — & miros inde ſaepius in habitu ſcrophuloſo obſervare licet morbi effectus, quin immo, luſus fere dixerim. —

Dum autem de ſcorphuloſo habitu loquimur, non ad ipſam morbi ſpeciem, a CULLENO *ſcrophulam* dictam, reſpiciendum volumus, aſt vero talis nobis haeret habitus ſcrophuloſi idaei, illa corporis imago, quae accuratiſſime a CULLENO delineata legitur, ubi praedispoſitos ad ſcrophulam deſcribit ſequentem fere in modum: (*i*) — " *Afficit, ut plari-*

(*i*) Vid. CULLEN *'s firſt lines of the practice of Phyſic.* vol. IV. §. 1741. — It moſt commonly affects children of ſoft and flaccid habits, of fair hair and blue eyes; or at leaſt affects thoſe much

rimum, infantes habitus mollis flaccidi, qui crinibus gaudent nigricantibus; oculisque coeruleis; — vel ſaltem afficit eos frequentius, quam alios oppoſiti temperamenti ac habitus. — Speciatim afficit infantes, qui cutim habent transparentem, mollem, genasque rubras; — & ejusmodi infantes tumens ſaepius habent labium ſuperius, quod in medio fiſſum eſt; illaque intumescentia ſaepius admodum conſpicua eſt, atque porrigitur ad naſi columnam & inferiorem narium partem. " alio in loco addit idem ſagax ille ſenex; *quod morbus ſcrophuloſus ſit peculiaris quaedam ſyſtematis lymphatici conſtitutio.*

Morbum in habitu ſcrophuloſo ſaepius eſſe larvatum ſupra dixi; ita ut inflammationes oculorum chronicae, fluores albi, atque non raro ſuppreſſa menſtruatio, ſaepius autem menſium fluxus ad vitae periodum minus convenientem, in juniori ſcilicet aetate, obtineant.

De plerisque nunc morbis ſcrophuloſis agendum foret, ut ita demonſtremus, in quantum haec omnia mirifice pendeant a vitiato ſyſtematis lymphatici ſtatu; vel & appareat quantum in explicandis diverſorum morborum ſymptomatibus plenior horum vaſorum cognitio faciat: — Sic praeſer-

more frequently than thoſe of an oppoſite complexion. — It affects eſpecially children of ſmooth ſkins, and roſy cheeks; — and ſuch children have frequently a tumid upper lip, with a chop in the middle of it; — and this tumour is often conſiderable, and extended to the columna naſi and lower part of the noſtrils. — & §. 1749. — this diſeaſe depends upon *a peculiar conſtitution of the lymphatic ſyſtem.*

ſertim de Scrophula, vel Struma, agere conſtitueramus, de Fungo articulorum, de Rachitide, Hydrocephalo interno, Tabe dorſali, de Marasmo & Tabe Meſenterica, de Scorbuto, Phthiſi tuberculoſa, atque Podagra, tanquam morbi, prae coeteris in habitu ſchrophuloſo locum habentibus, quique omnes generali nomine, morbi ſchrophuloſi, inſigniri merentur, dum in omnibus idem vitium, licet vario modo larvatum lateat: — de Aſcitide & Hydrothorace quaedam notanda forent, ut ſymptomata, & cura in hisce morbis clarius explicentur: — de Diabete novam, quae verbo allegare liceat, theoriam tradere propoſueramus; — quod ſcilicet ſit valvularum praecipue in vaſis abſorbentibus vitium, una cum vitio renum topico: — motum enim fluidorum retrogradum hoc in morbo admittere valvulas in vaſis abſorbentibus, eſt quod obſervatis probare tentaremus, ſimul cum accuratiore deſcriptione conditionis morboſae in ipſo rene diabetico inventae. ——

Haec autem omnia pro rei dignitate pertractare, diſſertatiunculae noſtrae arcti admodum pro tali ſcopo limites non admittunt: — haec igitur alibi referenda.

Quaeri adhuc liceat num in Ictero quoque vaſa lymphatica hepatis atque cyſtidis felleae abnormi modo bilem reſorbere; — ad ductum deducere Pecquetianum; — ſicque cum ſanguine miscere, credendum potius ſit, quam quod bilis

aut

aut retineatur in ſanguine, aut per ductus hepaticos in ipſa vaſa ſanguinea regurgitet? —

Ita ſane multum ſuadere videntur a MONROO inſtituta pleraque experimenta, quae diligenti opera juſtaque cautela repetenda cenſui. —

Pleraque etiam dici merentur de Gonorrhoea & Lue Venerea tamquam ejusdem naturae morbis, revera contagio non diverſis, ut aliis quidem viſum fuerat. — Haec autem omnia tamquam futurae disquiſitionis penſum linquere cogor. —

§. *UTILITAS COGNITIONIS LYMPHATICORUM IN PLERORUMQUE MORBORUM DIAGNOSI ET PROGNOSI.*

Lymphaticorum perfecta magis theoria plura in morbis varii generis reddet certiora, ſi nova non ſuggeſſerit: — Enim vero cognita magis generali abſorbtionis theoria per vaſa lymphatica; — cognito vaſorum lymphaticorum certo decurſu, facile ſatis judicare datur de plerisque ſymptomatibus, quae tam in diagnoſi quam prognoſi morborum rite facienda, haud parum commodi praeſtant. —

Sic enim topicae affectionis venereae ſive gonorrhoeae comites ſaepius ſunt bubones, ideſt glandularum indurationes, quae tum in inguinali parte ſuperiori indurantur; ſin autem lentum illud in ſyſtema jam penetraverit virus, non adeo glan-

glandulas inguinales ſuperiores, quam quidem inferiores, videmus affectas, inflammatas, bubonum forma conſpiciendas. —

Virus atque contagium aliquod abſorptum, dum ſua natura oeconomiae animali inimicum eſt, in loco, quo prius abſorptum fuerat, diutius atque per longum ſatis temporis ſpatium retineri conſpicitur; — Sic contagii varioloſi topicos prius obſervamus nonnullos effectus, antequam ſerpere ulterius, & porrigi quaſi ad totum ſyſtema obſervetur. —

Nonne igitur, ſana theoria muniti, ut praecaveatur, quod imminet, ſin proſerpat virus, periculum, partis topice jam affectae exſciſſionem plenariam ſuadere liceret? — Ita ſane judicaverim theoria non tantum, ſed et practicis obſervationibus hac in opinione munitus: — Saepius enim Illuſtris inter Londinenſes Chirurgus JOAN. HUNTERUS poſt inſitionem variolarum, dum topica vulnusculorum jam aderat inflammatio, cum collectione materiae varioloſae, exſcidit cutis portiunculam, atque ita prohibuit ulteriorem, ex tali inſitione, varioloſi morbi progreſſum: — materia autem, quae in inſitionis loco jam collecta fuerat, alios inoculavit infantes, qui juſto tempore omnia variolarum ſtadia perpeſſi ſunt. —

Nonne eadem haec operatio ſuadenda foret, ut praecaveatur venerea lues? — Hoc ſaltem cum HUNTERO quibusdam in caſibus ſuadendum.

Poſt

Poſt rabidi quoque animalis morſum nonne eadem haec operatio unicum ferme medium eſt, cui prae reliquis omnibus ab auctoribus laudatis, artis auxiliis, fidendum eſt? — Ita ſane videtur, ſi plurimorum illorum remediorum effectus curatius luſtremus. —

Nonne intumescentia glandularum ſubaxillarium poſt inſitionem variolarum & actionem topicam veneni illius, potius ex cognito nunc lymphaticorum brachialium ad illum locum decurſu explicanda, quam cum MEADIO ex fluxione in partes vicinas, vel cum aliis ex affectione nervorum ob inflammationem in inſitionis loco praeſentem? — Suadere ſaltem illud videtur ratiocinium: — probat, atque extra omnem dubitationem ponit, quae eodem ſaepius tempore obtinet tenſae quaſi ſub cute chordae ſenſatio, de parte, in qua inſitio fuerat inſtituta ad cavitatem ſubaxillarem. — Nonne certum inde, quod morbus rite cum ſyſtemate fuerit communicatus? — Nonne igitur, praeſente hoc ſymptomate inſitioni fidendum magis eſt, licet etiam haud adeo copioſa, aut fere nulla variolarum eruptio inſitioni inſequatur? — Pleraque etiam in cancris ſymptomata dantur, unice ex cognito rite vaſorum lymphaticorum decurſu explicanda: — Falſe autem priſci glandularum ſubaxillarium in cancro mammarum affectionem, duritiem ſcirrhoſam, dolorem lancinantem, ex ſimili horum organorum cum mammis ſtructura, atque ex commercio nervoſo explicare tenta-

 runt.

runt. — An autem vera haec ſtructurae ſimilitudo? — non ſane ex anatomia probatur: — probatur autem luce meridiana clarius, eadem anatome adhibita, quod numeroſus ſatis lymphaticorum plexus de mammis tendat ad cavitatem glandulasque ſubaxillares: — quod itaque virus cancroſum abſorbeatur de mammis, atque deferatur ad hasce glandulas: ſaepius, proh dolor! in ipſa dilectiſſima Matre, quae jam cum ſuperis meliori ſorte fruitur, illud diri morbi phaenomenon obſervare mihi datum fuit; — aderat & ibidem ſaepiſſime dolor acutiſſimus, lancinans quaſi, dum primum glandulae ſubaxillares afficiebantur, quem a ſumma ſenſilitate potius ipſius vasculi lymphatici, vel a membranoſa horum vasculorum ſtructura explicandum judicaverim quam a commercio nervoſo mammas inter & brachium: —

Aliud quoque datur aliquando ſymptoma in cancris mammarum, quod ex decurſu lymphaticorum explicare mallem, quam cum clar. ſummoque CAMPERO (*k*) a nervis: dum ſcilicet tenſa apparet ſub mammis chorda, qua nectitur quaſi ad coſtas illud organum, morbo affectum, quaque immobile quaſi redditur. — Nonne manifeſtus heic loci adeſt abſorben-

(*k*) Vid. CAMPERI *Demonſtrationes Anatomico — Pathologicae* part. 1. lib. 1. cap. 2. pag. 9. ubi ſequentia: — ' In carcinomatibus glandulas eas potiſſimum adfici eodem veneno videmus, quae ab iisdem truncis nervos acquirunt. — Dum mamma ſcirrho vel cancro in altum elevatur, axillares intoxicantur glandulae; ſi labium inferius ſubmaxillares ac parotides inficiuntur. — Nervorum ſemper, vaſorum ſanguiferorum tramitem terum id virus nunquam ſequitur. —

bentium, ac glandularum mammalium cum abſorbentibus vaſis intercoſtalibus nexus pathologicus? — Nonne anatome, docet intercoſtales abſorbentium ramos cum thoracis plerisque lymphaticis jungi? — Nonne igitur exinde omnis periculi fons apertus, qui ſemper ferme dixerim, mammae exſtirpationem concomitatur, dum illud ſymptoma jam adfuerit? Nonne metuenda magis eſt cancroſa per anaſtomoſin facta partium internarum affectio, quam partis non adeo vitalis affectio magis externa? — Nonne hoc in caſu operatione chirurgica in pejus vertitur morbus, dum omnis virus cancroſi vis unice dein ad partes dirigetur internas, quae antea diviſa magis, atque quiescens veluti, in parte externa ſervabatur, dividebatur ſaltem? — Nonne diſſuadenda igitur hoc in caſu operatio chirurgica? — Sic ſaltem mihi videretur.

§. *METASTASES.*

Plura denique, ni fere omnia, quae in varia metaſtaſium doctrina occurrunt phaenomena unice & potiori jure ex vaſorum abſorbentium decurſu, nexu, anaſtomoſi explicanda judicaverim. — Magnus hic aperitur novae utique disquiſitionis pro pathologo campus, fideli naturae obſervatione, lampadis ad inſtar, praelucente, atque per tenebras, penitus jam in cognitas vel ſaltem nondum perquiſitas, monſtrante viam: —

In hac quoque ſparta nobiliori vires ulterius tentare me-

as optarem: — jubet autem neceſſitas, ut quae plura his addi poſſent, linquam tradenda alibi usque dum tempus magis opportunum, magis otioſum, faveat; novisque experimentis atque obſervatis, quae hac de materia notavi, confirmata, atque amplificata habeam —

Sufficiat itaque pauca haec rudiori tantum penicillo de ſyſtemate lymphatico tetigiſſe. —

Jam autem dum generaliora magis de ſyſtemate abſorbentium toto tradiderim, ſummi tandem HAHNII (*l*) verbis concludere liceat: —

Quanta ſapientia! — quanta, quamque providens benignitas, ut ex coeteris, quas Auctor Naturae animantibus tribuit, rebus eximiis atque commoditatibus, ſic ex contemplatione lymphatici apparatus elucescunt! — Quam ſolers ſubtilisque deſcriptio partium, quamque admirabilis fabrica ſingularum!

Omnia vero aptiſſime cohaerent & ad incolumitatem animantium quaſi conſentiunt: ſuntque ita facta ita locata, ut nihil eorum ſupervacaneum ſit, nihil ad vitam retinendam levandamque non neceſſarium, nihil quo poſſit excogitari melius.

T A N T U M.

(*l*) *In praefatione* ad HEWSONUM.

THE-

THESES.

I.

Antrum Hygmori, ſinus frontales, atque Etmoidales, muco praeſertim retinendo non inſerviunt, verum loquelae formationi.

II.

Veſiculae ſeminales non ſunt complexus cellularum communicantium, ſed verus canalis convolutus.

III.

Veſiculae ſeminales falſe ab Anatomicis habentur liquoris ſeminalis, a teſtibus praeparati, receptacula, depoſitoria; — liquorem a ſeminali diverſum continere viſae ſunt in plerisque ab J. HUNTERO *inſtitutis experimentis: — Pleraque etiam dantur animalia, quae hisce veſiculis omnino carent: — Ipſae, quam continent, materiam ſecernere videntur, dum eadem plena reperiuntur, licet cicatrix aliusve obex detur, quominus, ne guttula quidem, de vaſe deferente ad illas veſiculas, poſſit deferri: — Liquorem tamen has ſubminiſtrare, ad foecundum cum aliis liquoribus ſemen conſtituendum, nullus dubito. —*

IV.

Capſularum renalium uſus incognitus: — Non ad organa uropoietica pertinere videntur, dum hisce abſentibus plenarie, adeſſe tamen capſulae deprehendantur: — Mirus illorum cum cerebro nexus talis, ut in acephalis, deeſſe quoque renales capſulae obſerventur.

V.

Labyrinthus auris, aqua ab omni parte plenus, ne quidquam aëris in ſe continet.

VI.

Reſpirationis functio pro parte voluntaria, pro parte autem involuntaria eſt: — Ex aëre inſpirato, tanquam fonte principali hauritur calor animalis, methodo non ſecus ac electiva in Chemicis attractio interpraetanda.

 VII.

VII.

Digeſtionis negotium in homine merae ſolutionis Chemicae quaſi proceſſum eſſe luce meridiana clarius probant acutiſſimi SPALLANZANI *experimenta: — Liquor gaſtricus vera gaudet facultate fermentationes ſiſtente.*

VIII.

Propriam ſibi in Utero vitam trahit foetus: — nec ullum datur vaſorum matrem inter & foetum commercium, nulla anaſtomoſis. —

IX.

Regenerantur omnes ferme in N. C. partes amiſſae, abſciſſae, modo vitales non ſint: — regenerantur nervi, oſſa, tendines, membranae, cartilagines, aliaque. —

X.

Petechiae non ſemper mali moris omina in febribus habenda videntur.

XI.

Febris cauſſa proxima nec videtur eſſe fluidum aliquod, aut extranea materia in corpore gyrans; — Nec placet BOERHAVII *adamata opinio, lentor; — Nec &* CULLENI *debilitas, ſpasmus, reactio, mihi arrident: — Si verior aliquis proferenda foret cauſſa, hanc ſane coeteris anteponerem, quae laeſam ponit in cerebro functionem cum inordinata energiae nervoſae in aliqua parte actione; — hanc ſymptomata confirmare, ſuadere cauſſae remotae videntur.*

XII.

In hernia inguinali ſimplici ſaccum hernialem per totam longitudinem cultro aperire nollem: — Qui ab Ill. POTTIO *inventus eſt culter ſacci hernioſi diſciſſioni non adeo favet; — cultro hic potius ejusdem figurae ac ille* POTTII, *verum in parte convexa ſecante, utendum.*

XIII.

Allanſoni amputandi methodus, per quatuor ſtadia, ſic dicta prae reliquis hucdum Pariſiis, in Germania atque Hollandia ſecutis, maximopere mihi placet. —

XIV.

Exſtirpatio magnarum articulationum, ab Ill. atque Expertiſſimo PARKIO, *Chirurgo Anglo, primum propoſita, ac ſaepius jam inſtituta, in morbis articulorum, ubi alias membri amputatio foret neceſſaria, ſuadenda utique.* —

XV.

In ulceribus malignis, foetidis, atque in gangraenis liquoris gaſtrici applicatio proficua admodum. —

XVI.

Medicum legalem totum inveſtigare cadaver oportet, neque ſententiam proferre prius de abſoluta aut hypothetica vulneris lethalitate, quam omnes rite perſpexerit corporis partes: — *Rei vita a Medici legalis ſententia prolata dum pendeat, accuratiſſimam haec flagitat attentionem, & neceſſarium reddit, Medicum legalem Anatomes & Phyſiologiae optime gnarum habere.*

XVII.

Hymenis membrana virginitatis ſignum haberi nequit, dum nec ejusdem abſentia virginitatem amiſſam, nec praeſentia foeminam declaret.

XVIII.

Caute utique Medico legali procedendum, ſi infantem, probabiliter a matre necatum, aut in carina inventum, examinandum habet: — *Argumentum ex pulmonum gravitate ſpecifica petitum fallax utique, ac incertum:* — *Caveat itaque, ne, infanticidio gravans matrem, Medicus forenſis hanc ſua culpa morte plectet incautus, & ipſe ſic homicidii reus evadat.*

XIX.

Synchondroſeos pubis ſectionem inſtituere vellem nunquam: —

In

THESES.

In capitis incuneatione vel ad ſectionem caeſaream refugiendum judicarem, vel, urgente neceſſitate, perforatorio uterer inſtrumento.

XX.

Omnia hucdum cognita graviditatis ſigna probabilitatem quidem ſummam, non autem ipſam certitudinem veram in caſu dubio dare poſſunt unquam. —

XXI.

Secundinarum expulſionem, operoſae prorſus naturae linquere nefandum: — Damnanda quoque placentae nimis cito, directe poſt foetum expulſum, per vim adhibitam extractionem; — Mediam ſemper providus viam ſequetur obſtetricans. —

XXII.

Magneſia alba calcinata prae illa valet, quae generatim in Pharmacopoeis obvia eſt: — eadem autem non niſi acido laborantibus purgat.

XXIII.

Magneſia alba, non calcinata, cum acido ex ventriculo humano effervescit: — Cum ſulphure autem, ſicut alkalia coetera, hepar ſulphuris conſtituit.

XXIV.

Ipecacoanhae vi Emeticae antidotum eſt acetum. —

XXV.

Dantur ſeptem alkalinorum ſpecies ſcilicet 1°. *alcali vegetabile;* 2°. *alkali foſſile, ſtricte ſic dictum,* 3°. *calx,* 4° *terra ponderoſa,* 5°. *magneſia,* 6°. *alkali volatile, & 7°. aër alkalinus.* —

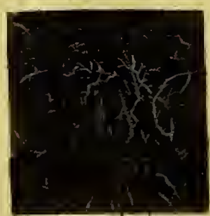
XXVI.

Aeque in plantis, ac in coeteris regni organici objectis, foeminae & maris connubium videtur eſſe neceſſarium, ut ſpecies propagetur; — fallaciam itaque in experimentis latitantem ſuſpicor, quae ab acutiſſimo Abbate SPALLANZANI *eum in finem inſtituta fuere, ut plantarum foeminarum foecundationem ſine maris interventu probaret.*

E R R A T A.

In Prooemio lin. 3. peregrinarem *lege* peregrinarer
— — lin. 17. paleſtrae *l.* palaeſtrae
Pag. 2. lin. 11. genuina fons aperta *l.* genuinus fons apertus
lin. 18. adverſarios *l.* adverſarii
Pag. 4. lin. 16. factum inventum *l.* inventum
lin. 20. obſervata facta *l.* obſervata
Pag. 5. lin. 7. volvi *l.* volvo
lin. 15. quod *l.* qui
Pag. 12. lin. 4. laevis *l.* levis
Pag. 13. lin. 19 non fuit: *l.* non fuit,
Pag. 23. nota k. MOURO valvuluſis *l.* MONRO valvuloſis
Pag. 26. lin. 5. ſubtiliorem *l.* ſubtilius
Pag. 27. lin. 18. cullularem *l.* cellularem
Pag. 28. lin. 2. vitium *l.* vitium
Pag. 31. lin. 1. pulmonibus, obtineat *l.* pulmonibus obtinet,
Pag. 35. lin. 1. adſiſtere *l.* juvare
lin. 3. conſpicebatur *l.* conſpiciebatur
Pag. 36. lin. 12. ramuli *l.* ramulos
lin. ultima nemini *l* neminem
Pag. 41. lin. 19. inflecto *l.* inflicto
Pag. 43. lin. 6. lymphatica *l.* lymphaticis
Pag. 47. lin. 2. regurtitet *l.* regurgitet
Pag. 48. lin. 10. muniti *l.* munitis
Pag 51. lin. 20. del. pro
Theſis 3. lin. 6. plena *l.* plenae
11. lin 4. aliquis *l.* aliqua
18. lin. 2. carina *l.* latrina
21. lin. 3. extractionem *l.* extractio;

that is Black and is
not white

that is Black and
there not White